

Poctiví milionáři.

Časová úvaha.

Přel. J. A. Hospodský.

Tak často opakuje se otázka: "Může člověk za dnešních dob shromáždit jeden milion poctivou cestou, poctivým způsobem?"

"Poctivou cestou, poctivým způsobem!" Tím máš se provozovatí čestný obchod, s výdělkem liberálním, placení slušné mzdy svým pomocníkům atd. a tu za takových okolností musíš být na otázku tu dána odpověď záporná.

Dnes člověk v poctivém obchodě jeden milion za celý život akumulovati nemůže.

Nějaký vynálezce, jenž na vynález svůj získal všeobecný odbyt a takto dostal monopol, takový za stávajících zákonů může uděliti milion, ba mnohem více!

Člověk, kterých mu příkladu odkryl tu nebo tam nějaký bohatý důl, může též uděliti podle znění našich zákonů "poctivě" milion.

Jsou ještě jiné cesty, po nichž možno dostati se k milionům, než všude shledáváme, že v každém případě se tu jedná o monopol, zákonem podnikatele v tom chrání.

Jak jsem shora řekl, není dnes nikomu možno, shromáždit jeden milion, pakli nezmoční se na to či na ono monopolu.

Pouze monopol to byl, jenž v této zemi na sta milionářů vytvořil. Mnohé z takových monopolů jsou ovšem zákonné, jak shora řečeno, jako ku př. některé patenty v oboru mechanizmu, elektřiny, chemie atd. a takové jsou ovšem v úplném pořádku a zákonité. Než velká většina našich monopolů vymyká se úplně všem zákonitým ustanovením, jsou to praprosté zlodějské instituce, kdež o zákonech a pořádku nemůže být ani řeči.

Dosud nepodařilo se ani jednomu člověku, který musel na všech stranách čeliti konkurenci, shromáždit jeden milion dolarů.

Astorové v New Yorku nahromadili své miliony vyšroubováním cen pozemků do závratné výše. I zde byl monopol a žádná soutěž v tomto případě proti Astorovi nebyla možnou. A tu se má všeobecně za to, že Astorové získali své miliony poctivě.

Některé z amerických monopolů jsou dnes dokonale anarchií. Jest to na prvním místě monopol Rockefellerův, Standard Oil Co., monopol železářský, cukerný atd. Jinou anarchií jsou dráhy a expresní společnosti. Poslednější dvě instituce jsou v pravém smyslu slova sdružení sprostých banditů. Pro ty neplatí žádný zákon, žádné ustanovení, žádné soudní rozhodnutí. Ony vymykají se úplně všemu ústavnímu zřízení, páchajíce korupci v nejrozsáhlejší formě toho slova smyslu. Dráhy mohou počítati za dopravu nákladu i cestujících libovolné ceny, zvýšiti je, kdykoliv se jim zdá a musí dostat zaplacený hotově a hned každý cent, ať již jsou k němu oprávněny čili nic.

A o nic lepší nejsou společnosti expresní. Předminulého roku by lo udáno, že Adams Express Co. udělala za jediný rok čistých asi \$400,000. A to jest pouze jedna společnost. Mimo Adams jest tu United States Express Co., Wells Fargo Express Co. a American Express Co. Společnosti tyto vydou tedy z lidu do roka okrouhlou sumu 12 milionů dolarů, ne-li ještě více.

A pakli v té neb oné zákonodárné nebo spolkovém kongresu podán jest nějaký zákon směřující k obmezení tohoto lupičství, po platí tyto korporace poslance, koupí jich hlasy za každou cenu a taškářství páše se dále.

Vanderbilt nabyl svých milionů zmonopolizováním t. zv. "práva

cesti" (right of way) pro dopravní systém. A tak je to dnes s každou dráhou ve Spoj. Státech, poněvadž pokud se dráh týká, není absolutně žádná soutěž možnou. Tak je to s miliony McCormicka a sta jiných. Hlavní zásadou k udělení milionů jest: domoci se se patentu a znemožnití soutěže.

Velké miliony nahromadili mnozí lidé zmonopolizováním peněz. Zákony Spoj. Států a i všech ostatních států vyměňují těžké tresty pro ty, již by se odvážili konkurovati s běžnou kurencí nebo jinými slovy "dělat peníze". Káznice víceletá při těžké práci a tajná policejní dohlídka pro všechny budoucí časy jsou tresty na tento zločin. Člověk, který takové peníze udělá, zove se "penězokaz". Než my ve Spojených Státech v ohledu tom máme zákony velmi kaučukové. Tak jeden zákon dovoluje majitelům tak zvaných "Národních bank" (National Banks), že mohou docela volně soutěžit s měnou země (národní). Bankovky nesou jména dotyčných bank a jsou podepsány pokladníkem a jeho asistentem, ač na druhé straně máme zákon, kde stojí zcela jasně a zřejmě, že jediné a pouze vláda má právo peníze raziti a tisknouti. Pakli by to někdo jiný činil, bude poslán do kriminálu.

O tomto problému vedl jsem již častokrátě tuhý spor s jistou národohospodářskou "autoritou", která rozumem svým zasáhla doh tak hluboko, že přirovnala to k obyčejnému pohyblivému bankovnímu vkladu, na nějž možno vystavovati poukázky (checks) až do jeho vyčerpání. Leč tady se jedná o to, že deponent nedostane na své pohyblivé vklady ani centu úroků, kdežto národní banky bývají 8 procent z půjček a platí 4 procenta vládě ze všech nimi uplacených peněz a vláda platí jim ještě úroky z vkladů deponovaných jako z bondů vládních. Sem hodí se nejlépe případ pověstného Pierponta Morgana, který touto cestou nadělal miliony za pomoci nejvyššího úředníka této země, presidenta Clevelanda blahé paměti!!!

Morgan za své miliony má pouze jediné co děkovati svému příteli v darebáctví, někdejšímu presidentu Clevelandovi. Tito dva povedení taškářové uzavřeli spolu darebácký kontrakt, jímž dovoleno bylo Morganovi koupiti od vlády za mnoho milionů vládních bondů o 10 procent levněji než tržová hodnota jejich v otevřeném bursovém trhu. Tato trestuhodná proradnost umožnila Morganovi uplatniti své dalekosáhlé plány, založiti ocelářský a železářský trust a zmocniti se úplně kontroly nad ním. President Spojených Států dal Morganovi do rukou zbraň na bezohledné a libovolné vydírání národa a zbudoval velkou kariéru největšímu kramáři v zemi. A při tom křičelo se na republikány: "Hleďte imperialisty, kapitalisty, buržoazii!"

A Morgan stal se od té doby v očích národa, jež ročně okrádá o mnoho milionů, tím nejlepším finančníkem. A potom se řekne, že demokraté nejsou k ničemu dobří —!

Morgan, zmocniv se takto vládních bondů, zvedl záhy akcie zlodějského trustu o celých 300 procent, o což má hlavní a nepopíratelnou zásluhu president Cleveland vulgo Měchura. Morgan založil monopol, který, chráněn celním tarifem, ždímal ož té doby z amerického lidu o 20 až 50 procent více za všechno železné a ocelové zboží, které potřebuje a koupí. Celní zákon chrání tuto pijavici lidu před každou možnou soutěží evropskou.

Poznámání dlužno, že v poslední době podařilo se několika majitelům tak zvaných "Department Store" státi se několikana-

sobnými milionáři, jako Marshall Field, Siegel & Cooper, Rotschild Bros. a j. Než to odnesli maloobchodníci. Kritickým rozborem přijdeme k tomu přesvědčení, že měla hlavně s tím co činit nemožnost konkurence. Všichni tyto majitelé Department Store mají s dráhami zvláštní kontrakty na dopravu zboží a platí sotva poloviční ceny, jakou musí zaplatit maloobchodník. Kdyby tento mohl od dráh docílití takových výhod a shrábnouti do roka tolik tisíců rabat, mohl by zboží prodávati právě tak levně jako Marshall Field nebo kterákoli jiná firma jmesovaná.

Zase nepoctivost a vyděračství. A ještě jsou tu lidé, kteří hromadí miliony, leč to je na účet blouposti lidské. Jsou to tak zv. "Mail Order Houses", jako ku př. Montgomery Ward & Co. a j. Zde opět byl základem k hromadění milionů monopol. Všechny takové závody mají tajné smlouvy s expresními společnostmi, smlouvy s výrobními firmami a to vylučuje opět každou soutěž.

Ani Montgomery Ward ani kterýkoliv jiný Mail Order House nemá žádných skladišť. Na skladiště jejich jsou pouhé vzorky a každý objednaný tovar dopraven jest objednavateli přímo z továrny, kde se vyrobí a s ním má dotyčná firma kontrakt. Mimo výdělku, jež továrna závodu skýtá, běhe dům takový ještě báječnou sumu peněz co rabat od dráh a expresních společností. Jaký obrovský obchod dělá ku př. Montgomery Ward & Co., může si čtenář představit již z toho, že ve výpravně jest zaměstnáno kromě managerů nejméně 400 písařek na psacích strojích. Budova je tuším o 15 patrech a v každém patře jest celá legie klerků. A to vše musí býti zapláceno mimo několikamilionového výdělku.

A tu nám nastává otázka: Může jakýkoli monopol v této zemi zván býti čestným obchodem? Jest někdo poctivým člověkem, může li obratem ruky shromáždit milion? Některé z našich monopolů existují pry v souhlase se zákonem. Nu snad. Ale to přece je nedělní počestným obchodem.

Všichni naši milionářští žraloci usilují dnem i nocí o zrušení konkurence a zovou to kanibalstvím, hrdlořezstvím, darebáckým škodným. Hm, takové fráze nalezneme ovšem v každém sociálním listu, to jest planá vřava, jaká rozplývá se ve vzduchu a zaniká tak rychle, jak byla povstala.

Rozumný a bystrý pozorovatel vidí v tom něco jiného. On zří v tom otřásání základy demokratické vlády ve svobodné republice, jež podrývá absolutism bohatců, jichž tady za stávajícího pořádku — vlastně nepořádku — se množí. Oni dnes kontrolují kongres, senát, zákonodárny, jich vliv ve třel se do soudních síní, neboť peníze jsou dnes klíčem, otevírajícím všechny zámky světa. Pozorujete přítomně akce zákonodáren všech států! Oč se tu jedná?

Nepřeháním nic, nýbrž říčím vše, jak to ve skutečnosti a na hotě vypadá.

Aristokrati a peněžní králové mluví ústy svých časopiseckých orgánů, ať už takové hlásí se k té či oné politické straně, o anarchismu, socialismu, atheismu atd. velice mnoho. Než to vše není nic jiného, než planý skřek. Ve skutečnosti podobá se to episodě, kdy honěný zloděj řval sám nejvíce: "Chyťte ho!"

Dr. Geo. F. Simánek český lékař

v č. 1260 již. 13. ul., Omaha.
Úřední hodiny v bytě: Od 2 do 5 odp.: od 6:30 do 7:30 refer.—Tel. 3769.
Úřadovna v 3. poschodí McCague Bldg., 15 a Dodge ul.—Úřední hodiny zde: Od 9 do 11 hod. dop.—Telefon 1842

BILIOUSNESS AND CONSTIPATION CURED BY THEDFORD'S BLACK-DRAUGHT

Poněvadž játra jsou zanedbaná, lidé trpí zácpou, zlučovou nemocí, bolestmi hlavy a horečkou. Nastuzení útočí na plíce a nakazlivé nemoci zachvátí ústrojí. Správně jest řečeno, že, když játra by byly držány vždy v patřičném pracovním řádu, nemoci by byly nám neznámé.

Theford Black Draught jest proto tak prospěšný v hojení takýchto nemocí, poněvadž nemá soka jakožto řidlic jater. Tento výtečný domácí lék není žádný silný a prudký prostředek, ale jest jemný a zdravotní podlétkováč, který hojí zácpu a může býti užíván od děcka bez možné pohromy. Zdravotní působení na játra léčí zlučovou nemoc; toto má posilující vliv na ledviny. Poněvadž játra a ledviny nepracují současně tak ty jedovaté kyseliny společně a odpadky vejdou zpět do krve, nakazlivé a morové choroby následují.

Časové léčení Theford Black Draught odstraňuje nebezpečí, který čhá v zácpě, játrových a ledvinových nemocí a určité předejde vpádům „Bright's nemoci," pro kterou ve pokročilém stavu není pomoci. Žádejte od Vašeho lékárníka 25c. balíček od „Theford Black Draught."

Hudební nástroje

Zaslám zdarma moje krásné ilustrované ceníky hudebních nástrojů. Krásná plána, organy, foukačcí nástroje, housle, pravé české harmoniky, koncertiny a j. Nejlepší ceny. Vydávatel českých hudebních pro kapely. Vydávatel hudby V. F. Corvony a Synové světově známých hudebních nástrojů. Píšte hned.

LOUIS VITÁK.
8m6 195 Wabash Ave., Chicago, Ill.

ABSTRAKTY

— VYHOTOVUJE —

S. M. Sadler

17th and Farnam, Patterson Bldg.

Zeptejte se naň u tohoto listu Tel 1826

Louis Berka,

český právník a veřejný notář

948 N. Y. Life Bldg., Omaha.

V úřední době pouze odpoledne od 2 do 5 hod. Kdo by potřeboval radu neb zástupce v právních záležitostech, notářskou práci, abstrakt, aneb se chtěl přesvědčit, má-li dobrý zápis na majetek, ať se za něho důvěrou obrátí. Oporučujeme jej všem krajanům kteří potřebují pomoci potřebu!

Muž, kterýž hledá

stále příležitost k zlepšení svých poměrů, jest mužem, kterýž jednou docílí svého účelu. Jestliže se muž ten obrátí na

Chicago, Milwaukee & St. Paul R'y

obdrží takovou zprávu ohledně pozemků, ležících na této dráze aneb k ní sáhajících, že mu přispěje v honbě jeho za štěstím a blahobytem. Adresa

F. A. NASH, Gen'l Western Agt., 1524 Farnam St.
OMAHA, NEB.

Cesta k pacifickému pobřeží.

Burlington
Route

Každý den a na každém veskrzém vlaku denním lze cestovati k pobřeží. Hlavní tratě Burlington dráhy do Denver, Kansas City a Billings, Mont., tvoří vynikající část veskrzných dráh k pobřeží.

Pošlete si pro publikace o Kalifornii i jak se tam dostati i ve veskrzných turistických spacích vozech.

2241

J. B. REYNOLDS, 1502 Farnam St., Omaha Neb.
City Passenger Agent.